

BEZINNING

door J.M.W.-W.

Er wordt veel kwaads gezegd van onze tijd. En terecht. Op maatschappelijk terrein is er een tekort aan alle kanten, mede gevolg van het feit, dat ieder teveel geleefd heeft voor zichzelf en te weinig gedacht aan hetgeen plicht was tegenover het geheel.

Bezinnen we ons op de vraag: hoe alles zó kon verworden. Want dit is niet maar een gevolg van de omstandigheden. Hier moet zeer zeker gesproken worden van schuld.

Bezinnen we ons ook op deze andere vraag: wat onze taak en roeping is in deze veranderende maatschappij. De taak van ons, christenen, mannen en vrouwen samen. De taak ook van de christenvrouw op de gebieden, die meer behoren tot haar domein.

Zien we iets van deze bezinning? In ons eigen land? Daarbuiten?

Laat me beginnen met het laatste, met het Buitenland. En dan speciaal met dat land, dat ook in betrekking tot het vrouwenleven veel van zich spreken laat in onze dagen — met Duitsland.

We zouden ook Rusland kunnen nemen. Maar in de eerste plaats is het Russische volk, is ook de Russische vrouw, ons in wezen vreemd. We moeten helpen hen die als christenen daar lijden. Het is onze dure roeping. We moeten strijden tegen ideeën over huwelijk en gemeenschap, die van daar overkomen, ook tot ons. Alleen maar: dit laatste valt ons betrekkelijk gemakkelijk, omdat we het gevaar zien en onderkennen. We **weten**, dat we strijden moeten.

De Duitse vrouw, meer speciaal de Duitse christenvrouw in haar verenigingsleven is ons veel nader verwant. Er is zelfs eens sprake geweest van een nauwere samenbinding tussen de Duitse Evangelische vrouwenverenigingen en de Ned. Chr. Vrouwenbond. Het is geen toeval, dat uit het tijdschrift dezer vrouwenverenigingen telkens iets wordt aangehaald in het orgaan van de Ned. Chr. Vr. bond.

Wat we daar lezen is dikwijls, is bijna altijd leerzaam. Het is soms ook een stille waarschuwing, die ons doet hopen, dat onze christenvrouwen méér vrijheid zal worden gelaten zich, ook in haar verenigingsleven, te ontploien volgens eigen inzichten en beaïnseelen. Dit laatste wekt op tot waakzaamheid. De Duitse evangelische vrouwenwereld is door de omstandigheden, door beknotting

van haar vrijheid, gebracht tot bezinning.

Waarop men zich bezint?

Allereerst op de vraag: individualisme of gemeenschapsgevoel? Maar ook — en dat vind ik zeer merkwaardig — op de verhouding, waarin de arbeid der onderscheidene vrouwenverenigingen staan moet tot de kerk. Men wil niet langer als verenigingen op zichzelf staan — men wil verband met de kerk. Men vraagt zich af, of men wellicht in de voorbijgegangene tijd dit verband te veel verloren heeft.

Meen nu niet dat ik, met dit laatste merkwaardig te noemen, pleiten zou voor iets, dat lijkt op kerkelijk toezicht voor al ons vrouwenwerk in de maatschappij. Te dankbaar ben ik, dat althans de oudere, rijpere vrouwen gevonden hebben de weg tot samenwerking, ondanks kerkelijke scheiding. Maar dit wil nog niet zeggen, dat dit vrouwenwerk in zijn geheel daarom niets te maken zou hebben met de heilige, algemene, christelijke kerk in haar geheel. Integendeel. Het heeft er heel veel mee te maken. En ook iedere vrouw, oudere, jongere, heeft individueel heel veel met de kerk te maken.

Ook is het voor mij een vraag, waarop voor mijzelf het antwoord niet twijfelachtig is: of de kerk genoegzaam beseft, welke hulpkrachten er in de vrouwenwereld voor haar te vinden zijn. Juist nu, in onze dagen.

En ook voor ons, Nederlandse christenvrouwen, oudere en jongere, is de vraag naar de juiste verhouding tussen individu en gemeenschap gewichtig.

Wanneer wij de geschiedenis van het feminisme in ons land naqaan, kunnen we helaas niet getuigen, dat christen-leidslieden baanbrekend werk hebben verricht in het wijzen van nieuwe en toch juiste paden. Al te vaak was er critiek zonder opbouw. Er zijn gelukkig enkelen, die méér deden. Ik noem hier Professor Bavinck. Zijn boek: „De vrouw in de hedendaagsche maatschappij“ is ook nu, terwijl alles zo snel verandert, de bestudering nog overwaard.

Niemand kan zeggen, waar deze jaren van malaise ons, vrouwen, brengen zullen.

Wat wij wél kunnen zeggen is dit: dat wij, christenen, een taak hebben in dit leven. En dat we ons hebben te bezinnen, ieder voor zich en allen te samen, op die taak. Ook wij, christenvrouwen. Ook zij, jonkeren. Want op u vooral rust de taak, te bouwen aan de toekomst.